

එකඟතාව

දෙවන කොටස

මේක තමයි කළුතරා මිනිසුන්ගේ අපේ සිටින අතර්ථය. සිටින සිද්ධිදායක අතර්ථය ස්වාභාවය ඒකයි. මේකට තමයි අපි සිත ද්‍රව්‍යවනවා, සිත විසිරෙනවා කියා කියන්නේ. සිත එකක නැතැ කියන්නේ. අපි මේ කාරණය අත්දැකීමට තේරුම් අරගෙන නැතැ මොකක් ද මේ වෙන්නේ කියන එක. මේක තේරුම් ගන්නම අපට අවබෝධ වෙන කාරණයක් තිබෙනවා. පළවෙනි කාරණය තමයි අපි කර කර සිටිය දේ අමතක වෙන්නේ ඇයි? මම වාඩිවුණේ මොකටද කියන එක අමතක වීම තමයි සිතිය නැතිවෙනවා කියන්නේ. මේ සිතිය සත්‍ය කියන දේ කිසියම් දුරකට තිබුණොත් ඒ සිතිය සත්‍ය ගියෙහි තාක්කල් එයා දන්නවා මොකට ද මම වාඩිවුණේ? ඇයි මම ඇස් පියාගන්නේ? කියලා. සිතිය නිබ්බානා කියා ඔබට ශබ්ද නැසී යන්නේ නැතැ. ශබ්ද ඇතොනවා බේර ගනනවා, කපුටා කෑගනනවා ඇතොනවා. නමුත් ඒවා ඇතුළත එයා දන්නවා මම වාඩිවුණේ කපුටා කෑගනන එක අනන්තවත් බේර ගනනවා අනන්තවත් නෙමෙයි කියා. හැබැයි සිතිය නැතිවුණා ගමන් එයා අතර්ථ වෙනවා. සිතිය නැති මනසක් කියන්නේ මංමුලා වූ මනසක්. සිතිය නැති පුද්ගලයෙක් කියන්නේ අතර්ථය වූ පුද්ගලයෙක්. මහා විදිගොඩක අතර්ථයටුවලා වගේ. ඒ විදියෙන් මේ විදියට යමක් ඉන්න නැත, පටන් ගන්න නැත. යන නැත නැත දන්නේ නැතිවී මගේ ඇවිදින කෙනෙක් බවට පත්වෙනවා. සිතිය නැති වුන ගමන් හරියට මග මුහුදු මැද ගියෙහි නැතිවෙන්න. රූවලක් නැති රූවලක් බවට පත්වෙනවා. කොතරා යන්න ද කොතොමු යන්න ද දන්නෙත් නැතැ. රැල්ලක් එනකොට එක පැත්තකට ගෙනගෙන යනවා. දියලලක් ආවම ඒ මස්සේ ඇදගෙන යනවා. ඉතිං මේ විදිනට ද්‍රව්‍ය ගිහට, විසිරුණු ගිහට මුලිකම හේතුව තමයි සිතිය අවධානය නැතිකම. එතකොට අප ඇතිකරගත යුතු වැදගත්ම ගුණාංගයක් දක්වන්නටත් තමයි සිතිය, අවධානය. සිතිවිලි එන්න පුළුවන් හරියට ශබ්ද ඇතෙන්න පුළුවන් වගේ. හැම පැත්තෙන්ම ඇවිත් යෝජනා ඉදිරිපත් කරයි. දැන් බලන්න රැස්වීමට මුලාසනයේ ඉන්න සභාපතිවරයෙකුගේ කාර්යය මොකක් ද කියා. එයා කියනවා නොපුහුණු අනුච්ඡේදන මුලිකව තියෙන්නේ ඉබන් කියනවා. ඉතිං එක සාමාජිකයෙක් කියන්න පුළුවන් අනුරාධපුරයේ යමු කියා. තව කෙනෙක් ඉබන් කියනවා පොළොන්නරුවේ යමු කියා. ඒවා මක්කොම මාතෘකාවට අදාලයි. ඒ අතර කෙනෙක් නැතිවලා කියන්න පුළුවන් ගිය මාස කපු වැඩක් ගැන. එතකොට සභාපතිවරයාගේ කාර්යය මොකක් ද? නැතැ මහත්මයා ඇපේ මේ වෙලාවට වෙන්කරලා ගියෙන්නේ ඕකට නෙමෙයි. මය කාරණය මේ වෙලාවට අදාල නැතැ. ඒ නිසා මාතෘකාවට අදාලව කතාකරන්න කියා කියන එක. නමුත් මිනිසුන් එක එක අදහස් ඉදිරිපත් කරන

එක වලක්වන්න බැහැ. හැබැයි සභාපතිවරයාට ඒ අවබෝධය අවධානය තිබුණේ නැතිනම් කුමක් ගැන ද කතාකරමින් සිටියේ කියා, අර රැස්වීම සම්පූර්ණයෙන්ම පෙරලෙනවා ගිය මාසයේ කල වැඩය ගැන කතා කරන්න. ඉතිං ඒ දේම තමයි අප හැමදෙනාමට වෙන්න. මක් නිසා ද අප හැම දෙනාගෙම මුලික මානසික ස්වාභාවය සිතිය නැතිකම. අවධානය නැතිකම නිසා එන එන සිතිවිල්ල වර්තමාන මාතෘකාව බවට පත්වෙනවා

විභාගයක දී රචනාවකට ලකුණු දීමේදී බලන වැදගත්ම කාරණයක් තමයි මේ පිටු ගණනම ලියලා ගියෙන්නේ මාතෘකාවට අදාලව ද කියන එක. පිටු ගොඩක් ලිවීමට මාතෘකාවෙන් පිටුගම් ලකුණු ලැබෙන්නේ නැතැ. එතකොට මාතෘකාවෙන් පිටු ලියවෙන්නේ කොතොමු ද? නිතොන නිතොන එක ලියනවා. එතෙම ලියන්න ගියාට අපේ ස්වාභාවය අනුව නම් මාතෘකා සිය ගණනක් මේ රචනයේ ලියලා ඇති. මාතෘකාව ශ්‍රී ලංකාවේ අභාගයක් නැතැ. නමුත් උදේට කාපු දේ මතක් වෙන්න පුළුවන් රචනාව ලිවීමේ දී. ඒක නිතොන එක වලක්වන්න බැහැ. නමුත් එයා දන්නවා මේක රචනයට අදාල නැතැ කියා. එයා උදේට කැව දේ ගැන ලියන්නේ නැතැ. ඒ සිතිවිල්ල රචනයේ කොටසක් බවට පත් කරන්නේ නැතැ. ඒක එතනින්ම අනන්තරලා දානවා. එන එන සිතිවිලි එතෙමයි. බලනවා මේක මාතෘකාවට ගැලපෙනව ද කියා. ගැලපෙනවනම් රචනයට එකතු කරනවා නැතිනම් අනන්තරලා දානවා. සිතියෙන් අපි කරන්නේ එයයි. සිතිවිලි එන එක නවත්වනවා නෙමෙයි. දුකක් ගැන හිතන්නට පුළුවන් අපිට. හැබැයි ඒ දුක ගැනම අප හිතන්නට යන්නේ නැතැ. අදහසානන්තවා මෙය මාතෘකාවට අදාල ද කියා, භාවනාවට අදාල ද මා පාඩම් කරන දේට අදාල ද කියා. අදාල නැතිනම් අපට කමක් නැතැ ආවා වගේම යන්නට හරින්න. ඒ යෑම තුළ ඕන තරම් සිතිවිලි එන අදහස් එයි. හැබැයි ඒ අදහස් මගේ එතනම නැතිවෙලා යයි. අන්න එකක වූ මනස, ඒකානුභාව කියන්නේ එබඳු වූ මානසික ස්වාභාවයකට. විවිධ අදහස් සිතිවිලි එයි නමුත් ඒවා ක්‍රියාත්මක කරන්නට යන්නේ නැ. ඒ විදිනට එන සිතිවිලි අදාලගෙන අනන්තරන පුළුවන්ම අවධානය ආපසු යයි මුලික මාතෘකාවටම. හුස්ම ඇතුල්වීම හා පිටවීමටම. දැන් අපට කියන්න පුළුවන්

අපි හිත කියා දෙයක් ගැන කතා කරනවනම් ඒ මුළු හිතම භාවනා කරනවා කියා එතන නැතැ ඊයේ ගැන හිතන කෙනෙක්. හෙට ගැන, මුදල් හමිබ කරන එක ගැන හිතන කෙනෙක්. හිතමුදු කියන යෝජනා එයි. ඒක වලක්වන්න බැහැ. මේ දෙකේ වෙනස අදහසානන්ත. ඇස් දෙක වහලෙන හුස්ම දිනා බලන්න පටන් ගන්න ගමන්ම හිතමුදු කියන යෝජනා හැම පැත්තෙන්ම සිතිවිලි විදිනට ඔබ තුළට එයි. මේ සිතිවිලි කැ ගහල කියයි අපි අරදේ ගැන සිතමුදු මේ දේ ගැන සිතමුදු කියා. නමුත් ඔබ සිටින්නේ සිතියෙන් නම් අවධානයෙන් නම් ඒවා අනගෙන ඉදලා අනන්තරලා දාන්න. මේ සිතිවිලි කරන්නේ විවිධ යෝජනා ඉදිරිපත් කිරීමයි. ස්ථිර කිරීමේ වගකීම කියෙන්නේ ඔබේ අපේ. මගේ අපේ. ඉතිං අපිට සිතිය, අවධානය නැතිවුන ගමන් මේ තත්පරයෙන් තත්පරය එන නානාප්‍රකාර විකාර සිතිවිලි තුළ අතර්ථය වෙනවා. ඒ නිසා භාවනාවේ දී කියන්න එයා. ස්ථිර කරන්න එයා. ඒවා තරන වෙන්නේ නැතැ. මගේ හිතවඩ ඉන්න. කවුරු හරි ඇවිල්ල ගමනක් යන්න එන්න කිව්වම අපි නිතොවෙලා හිතවඩ හිටියාම ඒ හිතවතාවය තුළ අර යෝජනාව නිකමීම මැලවිලා යනවා. ස්ථිර නොවන යෝජනාවකට පහසු නැතැ ක්‍රියාත්මක වෙන්න. ඒ තත්වයම තමයි මනසටත් නියෙන්නේ. මේ සිතිවිලිවලට ඔක්සිජන් දෙන්න යන්න එයා. ආව විදියටම යන්න හරින්න. තරගෙන් නෙමෙයි. අපි එන්න කිව්වම නැතැනේ. ඒවා ආවාම ඒවාට යන්න හරින්න ඒවා එක්ක යන්නේ නැතිව.

එතන දී ද්‍රව්‍යයෙන් නැති හිතක් කියන්නේ මොකක් ද කියන එක පිලිබඳව අත්දැකීමක් අපට ලැබෙනවා. සිතිවිලි එනවා හරියට ශබ්ද ඇතොනවා වගේ. නමුත් අපි හිතන්න යන්නේ නැතැ. අපි හැමවෙලේම ආචාර්යය ප්‍රශ්නාසයට ආපසු එනවා. නැවත සිතිවිල්ලක් ඇවිල්ලා කියයි කැන්දැට අපි කොතෙදු ඇවිදින්න යන්නේ නැතැ. අපි ඒක අනලා ඒවාට යන්න හරිනවා. මොනවත් කියනක යන්නේ නැතැ. ආපසු අපි බලනවා හුස්ම ඇතුල්වෙන්න ද විදවෙන්න ද කියා. අන්න එතන දී ආචාර්යය ප්‍රශ්නාසයට අවධානයෙන් සිටීමට විරුද්ධ නොවෙන මනසක් ඇති වෙනවා. විසිරුණු මනසක් ස්වාභාවය නම් ඒක ඇතුල් ඉන්න හැමදෙනාම විරුද්ධයි අනිත් කෙනා කරන

දේට. දැන් මෙතනදී විරුද්ධ වීමක් නැතැ. කෙරෙන්නේ එක කාර්යයි. හුස්ම ඇතුල්වීම පිටවීම ගැන අවධානයෙන් සිටිනවා. එතෙමයි. මෙතන මේ ඒකානුභාව එන යන සිතිවිලිත් එක්ක අත්දැකීමට පුළුවන් ඔබටත් මටත්. එතෙම නැතිව භාවනා නොකර අර මතවලට ගියොත් ඒකානු මනසක් කියන්නේ සිතිවිලි එන්නේ නැති හිත ද්‍රව්‍යයෙන් නැති ස්වාභාවයක් කියා ඒක කරදලක් අත්දැකීමට ලැබෙන්නේ නැතැ. එනිසා මය හැමදේකටම තමන්ගේ අත්දැකීම්වලින්, භාවනාවෙන් ප්‍රායෝගික අර්ථකථනයක් සොයාගන්න.

දැන් බලන්න මය කණ්ණාඩියක් ඉස්සරහට ගිහිල්ලා ගිටගන්නාම ඔබේ සම්පූර්ණ රූපයම එකක් විදියට ජේතවා. ඒක තමයි ඒකානු ස්වාභාවය කියන්නේ. නමුත් ඒ කණ්ණාඩිය පොඩ්ඩක් හරි බිඳිල නම් ගහයවල් දෙක තුනක් පෙනෙයි. ඇස් ගය නැතැ. අත් මත ගොඩක් පෙනෙයි. ඒක තමයි බිඳුණු කණ්ණාඩියක් ස්වාභාවය. ඒක නැතැ එකතාවයක්. කණ්ණාඩියේ එක කැල්ලක් එක විදියකට වැඩ කරනවා තව කැල්ලක් තව විදිනකට. ඒ හැම කණ්ණාඩි කැල්ලක්ම තම තමන්ට ඕන විදිනට ආලෝකය පරාවර්තනය කරනවා, ප්‍රතිබිම්බ ගනුනවා. මහා විකාර රූප ගොඩක්. කළුකණා මිනුරුරැණි. ඔබෙන් මගෙන් මේ විසිරුණු සිතිවිලි විසින් කරනවා ඊට වඩා විකාරයක්. ඒක සිතිවිලිවලට වැටෙන කිසිම දෙයක් ඇත්ත නෙමෙයි. බොරුවක්. අර බිඳුණු කණ්ණාඩියෙන් පෙනෙන දේ කොච්චර බොරුවක් ද ඊට වඩා බොරුවක් තමයි මේ එකක නොවුණු සිතිවිලි විසින් කියන දේවල්. ඇස් මුළු ලෝකයම අන්තිමට බැලුවාම අපේ මනසේ වැටෙන ප්‍රතිබිම්බයක්ය. ඉතිං ඒ ප්‍රතිබිම්බය මහා විකාරයක්. අපට පෙනෙන ලෝකය, මිනිසුන් විතරක් නොවෙයි තමනුත් මහා විකාරයක්. මක් නිසා ද තමන් කියා කියන්නේ කොපමණ කැලඹිලා කැලඹුණ ද කියා කියන්න බැර කණ්ණාඩියක් වැටෙන ප්‍රතිබිම්බ ගොඩක් විතරයි.

අන්න ඒ කියා නොබිඳුණු කැපකමක් බවට තමාගේ අනන්තරය පත්කර ගැනීමයි මේ භාවනාවෙන් කරන්නේ. එතන දී නොබිඳුණ මනසට නොබිඳුණු සිතිවිලි කියෙන්න මොනතොන ඔබෙන් මගෙන් අනන්තරයේ ක්‍රියාත්මක වුණොත් අන්න ඒ වෙලාවේ ඇතොන දේ දේන දේ නිතොන දේ ඒ පවතින ආකාරයෙන්ම අපට අත්දැකීමට ලැබෙයි. ඒ නිසායි මේ එකක වුණා සිතනවා ඇති හැටිය පේනවා කියා ධර්මයේ සඳහන් වෙන්නේ. "සමාහිතේ නොති යොතුකා පානති පස්සති" සමාහිත ඒ කියන්නේ මේ බිඳිලා නැති සමහි වුණා සිතම තමයි යොතුකා - පවතින ස්වාභාවය, ඇති සැටිය පානති - දැනගන්න පුළුවන් වෙන්නේ නැත්, පස්සති - දැකගන්න පුළුවන් වෙන්නේ නැත්. එතෙක් අපට හැම වෙලේම තමන් කියා පේන්නේ අනුන් කියා පේන්නේ මහා විකාර ගොඩක්. ඉතිං අපට මේ එකතොන ඇතිකරගන්න පුළුවන් ප්‍රායෝගික දෙයක්. එකක වූ මනසකින් එකක වූ සිතිවිලිවලින් ලෝකය දිනා බලන එකක් ඉතාම ප්‍රායෝගික දෙයක්. අන්න ඒ ක්‍රියාවලියමයි සමට හා විදුර්ශනා භාවනාව කියා කියන්නේ. ඒ ප්‍රායෝගික අර්ථකථනය පදනම් කරගෙන අප හැමදෙනාමම උත්සාහ කරමු භාවනා කරන්නට.

සකස් කිරීම කවිච්චු ගයනාන්